

KAZ. 1410.05.2015

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice ..2.. czerwca 2015 r.

Nr kontroli PSla.431.2.2.2015

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI

w KATOWICACH

ul. Jagiellońska 25

40- 032 Katowice

Ustalenia stanowiące podstawę do oceny:

Powyższa ocena ogólna wynika z ocen cząstkowych obszarów objętych kontrolą - obszar I i III, tj. akty prawne stanowiące o działalności kontrolowanej jednostki oraz umocowanie prawne osób do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w tych sprawach, a także współpracę kontrolowanej jednostki z innymi podmiotami, mającą na celu poprawę ścigalności świadczeń alimentacyjnych, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oceniono pozytywnie.

Obszar II, tj. postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, w tym terminowość podejmowanych działań, wydawanie decyzji i wykonywanie poszczególnych zagadnień oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości – dłużników alimentacyjnych, celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego, wzywano z opóźnieniem. W jednym przypadku nie wydano decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Osoby odpowiedzialne za wykonywanie zadań z danego zakresu kontroli w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości:

1. Anna Hetman – Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój,
2. Beata Gatner-Piekar – Naczelnik Wydziału Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój.

III Oceny cząstkowe skontrolowanej działalności do badanego obszaru ze wskazaniem ustaleń, na których zostały oparte

A. Obszar kontroli:

Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań organizacyjnych.

Ocena cząstkowa do danego obszaru:

Działania podejmowane przez Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój w przedmiotowym zakresie, pod względem kryterium legalności i rzetelności, oceniam **pozytywnie**.

Komórka wykonująca zadania z obszaru objętego kontrolą:

Wydział Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój

Ustalenia stanowiące podstawę do oceny:

Podstawowymi dokumentami określającymi zasady funkcjonowania jednostki jest Statut Miasta Jastrzębie-Zdrój nadany Uchwałą

Nr IX.107.2014 Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 11 września 2014 r., która uchylała wcześniejsze brzmienie Statutu oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr Or.IV.0050.325.2013 Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 26 lipca 2013 r., który był na bieżąco aktualizowany.

Zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, realizuje Wydział Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, w którym 4 osoby zajmują się podejmowaniem działań i prowadzeniem postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, a kolejne 3 posiadają upoważnienia do wydawania decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. Pracą Wydziału od 1 czerwca 2008 r. kieruje Pani Beata Gatner-Piekar, która posiada upoważnienia Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój: Nr Or.V.0052.570.2011 z 12 grudnia 2011 r. oraz Nr OR.V.0052.14.2014 z 20 stycznia 2014 r. „(...) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach oraz wydawania postanowień i zaświadczeń”, a także upoważnienie Nr Or.V.0052.13.2014 z 13 stycznia 2014 r. „do wystawiania tytułów wykonawczych dla organu egzekucyjnego (...) w sprawach dotyczących zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności wypłaconych z funduszu alimentacyjnego łącznie z ustawowymi odsetkami.”

Akty prawne stanowiące o działalności kontrolowanej jednostki, tj. Statut i Regulamin Organizacyjny są prawidłowe, na bieżąco aktualizowane, podobnie jak umocowanie prawne osób do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Osoby odpowiedzialne
za wykonanie zadań z danego
zakresu kontroli w przypadku
stwierdzonych nieprawidłowości:

Nie dotyczy

B. Obszar kontroli:

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Ocena cząstkowa
do danego obszaru:

Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie terminowości załatwiania spraw i wydawania decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Komórka wykonująca
zadania z obszaru
objętego kontrolą;

Ustalenia stanowiące
podstawę do oceny:

Wydział Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój

Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój, jako organ właściwy dłużnika, w okresie świadczeniowym 2013/2014 prowadził postępowania wobec 788 dłużników alimentacyjnych, w tym: 152 postępowania z wniosków innych gmin – co stanowi 19% ogólnej liczby wniosków i 636 postępowań z wniosków własnych – co stanowi 81% ogólnej liczby wniosków. Na podstawie próby wyłonionej metodą statystyczną, do kontroli wybrano losowo 104 postępowania wraz z indywidualną dokumentacją dłużników alimentacyjnych, w tym:

- 20 postępowań z wniosków innych gmin (19% z ogólnej liczby wylosowanych wniosków),
- 84 postępowania wobec dłużników po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego (81% z ogólnej liczby wylosowanych wniosków).

Wśród wyłonionych do kontroli wniosków 18 nie podlegało kontroli, ponieważ dotyczyły organu właściwego wierzyciela lub były błędnie skierowane do Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój.

Każdorazowo pracownicy Wydziału Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych wzywali dłużników w celu przeprowadzenia wywiadu i złożenia oświadczenia majątkowego. Jak ustalono, na 86 kontrolowanych wniosków w 31 przypadkach przeprowadzono wywiad i uzyskano oświadczenie majątkowe, natomiast w 55 przypadkach przeprowadzenie wywiadu nie powiodło się z powodu: niestawienia się dłużnika – 24 osoby, nieustalenia miejsca pobytu – 19 osób, przebywania dłużnika w zakładzie karnym – 9 osób, innych okoliczności (splata należności, zgon dłużnika) – 3 osoby.

W 10 przypadkach, gdy nie było znane i nie dało się ustalić miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego, w trybie art. 34 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, ustanowiony został przedstawiciel dla osoby nieobecnej (kurator), a w stosunku do 3 dłużników ustanowienie kuratora było w trakcie postępowania.

W przypadkach gdy Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój był organem właściwym zarówno dłużnika jak i wierzyciela, dłużników alimentacyjnych, celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, wzywano z opóźnieniem wynoszącym od 3 do nawet 7 miesięcy.

Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój, jako organ właściwy dłużnika, zgodnie z zapisem art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, każdorazowo przekazywał do organu właściwego wierzyciela, a także do komornika sądowego informacje o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach. Ponadto, zgodnie z art. 8a ww. ustawy systematycznie przykazywał do biura informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik nie mógł wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, zgodnie z zapisem art. 5 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ zobowiązywał

dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny albo poszukujący pracy. Informował również właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika. Działania związane ze zmobilizowaniem do podjęcia pracy skierował do 17 dłużników alimentacyjnych. W okresie objętym kontrolą 1 dłużnik podjął zatrudnienie. Ponadto organ skierował 27 zawiadomień do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa uchylania się od płacenia alimentów, natomiast nie kierował wniosków o zatrzymanie prawa jazdy, ponieważ, jak wcześniej ustalił, żaden z dłużników nie posiadał ww. uprawnień. W okresie objętym kontrolą Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój nie korzystał z uprawnienia wynikającego z zapisu art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, umożliwiającego wytaczanie powództwa na rzecz obywateli.

Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój, jako organ właściwy dłużnika, po zakończeniu prowadzonych postępowań dotyczących uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, wydawał decyzję o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Ponadto jako organ właściwy wierzyciela, wydawał decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużnika należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W jednym przypadku nie wydał decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Działania organu podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone były zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym wymogami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Organ kierował do dłużników alimentacyjnych upomnienia dotyczące obowiązku wpłacenia należności alimentacyjnych pod rygorem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w celu przymusowego ściągnięcia należności. Jeżeli dłużnik mimo upomnienia nie uregulował, w określonym w upomnieniu terminie, należności alimentacyjnych, wówczas organ kierował tytuły wykonawcze do naczelnika właściwego urzędu skarbowego.

Z pisma Naczelnika Wydziału Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych wynika, że w okresie 2013/2014 r. wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 3.748.783,29 zł, a wpłaty dłużników wyniosły 834.297,69 zł, co stanowi 22,26% należności.

Osoby odpowiedzialne
za wykonanie zadań z danego
zakresu kontroli w przypadku
stwierdzonych nieprawidłowości:

1. Anna Hetman – Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój,
2. Beata Gatner-Piekar – Naczelnik Wydziału Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych.

C. Obszar kontroli:

Współpraca z podmiotami mająca na celu poprawę ściągalności świadczeń alimentacyjnych.

Ocena cząstkowa do danego obszaru:

Działania podejmowane przez Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój w przedmiotowym zakresie pod względem kryterium legalności i rzetelności oceniam **pozytywnie**.

Komórka wykonująca zadania z obszaru objętego kontrolą:

Wydział Spraw Rodzinnych i Alimentacyjnych Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój

Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:

Celem poprawy ściągalności należności od dłużnika alimentacyjnego Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój współpracował z wieloma podmiotami, do których można zaliczyć: komorników sądowych, prokuraturę, sądy, policję, powiatowe urzędy pracy, organa samorządu terytorialnego (starostwa, urzędy miast i gmin), biuro informacji gospodarczej i urzędy skarbowe, podejmując następujące działania:

1. Każdorazowo przekazywał komornikowi sądowemu informacje zawarte w wywiadzie alimentacyjnym i oświadczeniu majątkowym dłużnika,
2. Występował 17 razy do powiatowego urzędu pracy o aktywizację zawodową dłużnika w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie mógł wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia,
3. Złożył 27 wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, natomiast nie kierował wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, w przypadku uznania go za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, ponieważ, jak wcześniej ustalił, żaden z tych dłużników nie posiadał ww. uprawnień,
4. Każdorazowo przekazywał do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
5. Po wystawieniu tytułów wykonawczych przekazywał je do urzędów skarbowych celem podjęcia egzekucji administracyjnych,
6. Każdorazowo współpracował z organami właściwymi wierzyciela, przekazując m.in. informacje o działaniach podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

W wyniku podjętych działań, za okres świadczeniowy 2013/2014 ściągnięto od dłużników alimentacyjnych kwotę 834.297,69 zł, co stanowi 22,26% wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w ww. okresie wyniosły 3.748.783,29 zł.

Działania organu w przedmiotowym zakresie prowadzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym zapisami ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Osoby odpowiedzialne
za wykonanie zadań z danego
zakresu kontroli w przypadku
stwierdzonych nieprawidłowości: Nie dotyczy

IV Uwagi i zalecenia pokontrolne:

Zalecenia pokontrolne:

1. Bez zbędnej zwłoki rozpoczynać podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych poprzez wzywanie ich do stawienia się w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego.
2. Każdorazowo wydawać decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

V. Pouczenie

Oczekuję przedstawienia przez Panią w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania uwag i wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

WOJEWODA ŚLĄSKI

Flora Litwa

.....
Podpis kierownika jednostki kontrolującej